

โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
สำหรับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ บัญญัติว่า มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้นในหมวดที่ ๕ มาตรา ๗๘ (๔) บัญญัติให้พัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบเพื่อการพัฒนาการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐ นโยบายการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ จัดระบบอัตราค่าจ้างและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ รักษาบุคลากรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพไว้ในระบบราชการ โดยจะดำเนินการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริหารสาธารณะได้รวดเร็ว ทั้งจะวางมาตรการทางกฎหมาย มิให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจโดยมิชอบก่อให้เกิดการทุจริต หรือสร้างความเสียหายแก่ประชาชนโดยเฉพาะนักลงทุน เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ วางมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมือง และส่งเสริมให้มีการนำระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ โดยถือว่าเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติและเป็นเรื่องที่ต้องแทรกอยู่ในการปฏิรูปทุกด้าน ทั้งจะเร่งรัดการดำเนินการต่อผู้กระทำการทุจริตทั้งในด้านวินัยและคดี รวมทั้งให้ผู้ให้บริการมีโอกาสนำเสนอระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานรัฐ และเปิดเผยผลการประเมินต่อประชาชน อีกทั้งจะทำกรณีศึกษาที่เคยเป็นปัญหา เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การร่วมทุน การใช้จ่ายเงินภาครัฐ การปฏิบัติโดยมิชอบ ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการภาครัฐ ให้โปร่งใส การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีอิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสม ระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น และวางพื้นฐานเพื่อให้บรรลุตามกรอบเป้าหมายอนาคตในปี ๒๕๗๙ พร้อมทั้งให้ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ความโปร่งใสอยู่ในระดับแนวหน้าของอาเซียน และให้ประชาชนได้รับบริการด้านความยุติธรรมด้วยความสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าว คือ การเพิ่มคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ให้อยู่สูงกว่าร้อยละ ๕๐ เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ๑๒ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไว้เป็น ๓ หัวข้อ ๗ ประเด็น โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คือหัวข้อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประเด็นที่ ๖ การยกระดับความ

/โปร่งใสและ...

โปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีสาระสำคัญคือ การส่งเสริมและวางกลไกให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการทำงานของทางราชการ รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศให้การป้องกันและปราบปรามปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบเป็นวาระแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance and Clean Thailand)” กำหนดพันธกิจหลักเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ยกย่องค่านิยมในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน และปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ป.ป.ช. มุ่งหวังให้เกิดการบริหารงานที่โปร่งใสและเป็นธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อเป็นการส่งเสริมธรรมาภิบาลและป้องกันการทุจริต พัฒนาคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีภาพลักษณ์ที่ดีในอนาคต และเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ยังราก ฝังลึก และต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แม้ว่าแนวโน้มภาพลักษณ์คอร์รัปชันจะดีขึ้น แต่การป้องกันและปราบปรามต้องเท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วในยุคปัจจุบัน รวมทั้งต้องสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการสร้างสังคมที่มีความโปร่งใส ค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งกระแสการต่อต้านทางสังคม (Social Sanction) ในการทุจริตคอร์รัปชัน ในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า ประชาชนมีความสุขอย่างยั่งยืนและสามารถก้าวพ้นวิกฤตของโลกที่มากับกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งมีรากฐานมาจากการพัฒนาบุคคล ให้เป็นคนดี โดยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคม โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้รับมอบหมายภารกิจในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ ซึ่งประชาชนคาดหวังและเป็นที่ได้รับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นจากประชาชนว่าจะสามารถเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนและของชาติได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานจริยธรรมคุณธรรม และความโปร่งใสในระดับท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นองค์กรภาครัฐที่จัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองอันเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการ หรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากร งบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้แก่คนในท้องถิ่น และเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีความเข้าใจสภาพตลอดทั้งการรับรู้ถึงสาเหตุปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นได้ดีกว่าหน่วยงานราชการส่วนกลาง ซึ่งในด้านการปฏิบัติงานและการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้ทางกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิงได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ ประกอบกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาตรา ๖๗ (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลข้างต้น จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการตระหนักรู้ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นช่องผลักดันในการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานและสังคม

๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้นำหลักคุณธรรมจริยธรรมไปเป็นแนวในการปฏิบัติงาน ในการสร้างความสามัคคี ประองตอง ความร่วมมือร่วมใจ อันจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์

๓. เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ผู้เข้าอบรมมีค่านิยมในการปฏิบัติงานที่มุ่งมั่นสมรรถนะ และพัฒนาระบบราชการ ตลอดจนสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรมยึดมั่นในหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔. เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ผู้เข้าร่วมอบรมให้มีจิตสาธารณะเกิดความสำนึกร่วมในการเสริมสร้างแห่งคุณธรรมและสมานฉันท์ ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการทำความดี รู้จักการให้ การเสียสละ การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ร่วมกัน

๓. เป้าหมาย

คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลเสริมจ จำนวน ๔๕ คน

๔. ขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๑ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการจัดงาน

๔.๒ ประสานงานวิทยากรที่เหมาะสม

๔.๓ บันทึกเสนอขออนุมัติจัดทำโครงการ

๔.๔ เขียนโครงการเสนอผู้บริหารเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๔.๕ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ

๔.๖ ประชาสัมพันธ์การจัดโครงการ

๔.๗ ดำเนินการจัดงานตามแผนงานที่กำหนด

๔.๘ ติดตามและประเมินผล โดยการสังเกต และแบบทดสอบจากผู้เข้าร่วมโครงการ

๕. ระยะเวลาการดำเนินงาน

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๖. สถานที่ดำเนินการ

ณ ห้องประชุมเอนกประสงค์ องค์การบริหารส่วนตำบลเสริมจ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

๗. งบประมาณ

จ่ายจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ แผนงานการศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ งานศาสนาวัฒนธรรมท้องถิ่น งบดำเนินงาน หมวดค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม และบำรุงรักษาพระพุทธศาสนา ให้แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเสริมจ ตั้งไว้ ๙๐,๐๐๐ บาท หน้า ๒๖/๒๗ ดังรายละเอียดที่แนบท้ายโครงการ (ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการเข้าอบรมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๗)

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กองการศึกษาฯ องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ ป้องกันและลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ที่เกิดจากการขาดคุณธรรม จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๙.๒ ผู้เข้าร่วมอบรมได้นำหลักคุณธรรม จริยธรรม มาใช้ในการปฏิบัติและผู้มารับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙.๓ ผู้เข้าอบรมได้รับการยอมรับให้เป็นต้นแบบการดำเนินชีวิต การปฏิบัติงานที่เน้นการพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยมีหลักฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้

๙.๔ ผู้เข้าอบรมมีความรัก ความสามัคคี ในหมู่คณะ ตลอดทั้งการมีจิตสาธารณะ

๑๐. การประเมินโครงการ

๑๐.๑ สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม

๑๐.๒ การตอบแบบสอบถาม

๑๑. ผู้เสนอโครงการ

(นางวรารณณ์ มั่นศักดิ์)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑๒. ผู้ตรวจโครงการ

(นางเรืองรอง อรุณวรรณะ)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

๑๓. ผู้เห็นชอบโครงการ

(ลงชื่อ)

(นายป๋อง คุชิตา)

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

(ลงชื่อ)

(นายสุนทร มะลิ)

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการ

(นายนาครินทร์ สาทิพนธ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

กำหนดการโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ณ ที่หอประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

เวลา ๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น.	-	ลงทะเบียน/รายงานตัว
เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๘.๔๕ น.	-	พิธีเปิดโครงการ
	-	กล่าวรายงาน โดย นางเรืองรอง อรุณวรรณะ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด
	-	กล่าวเปิดงาน โดย นายนาครินทร์ สาทิพนันท์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด
เวลา ๐๘.๔๕ – ๑๐.๔๕ น.	-	บรรยายหลักธรรมหัวข้อ “หิริโอตฺตปะมาตฺตการที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม” โดยพระวันดี เขมตติโต วัดป่าบ้านผือ ตำบลผือ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
เวลา ๑๐.๔๕ – ๑๑.๐๐ น.	-	รับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๑.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	-	แนวนโยบาย/กฎหมายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม/การสร้าง
ความโปร่งใสและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรและสังคม
โดย นายชาติรี มารอบ ท้องถิ่นอำเภอสำโรงทาบ
เวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	-	รับประทานอาหาร
เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.	-	บรรยายธรรมะหัวข้อ “คุณธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน
บุคคลภายในและผู้มารับบริการขององค์กร”
โดยพระครูประพัฒน์สมาธิคุณ (พระมหาสินธุ์ คุตตวฑฺฒโน)
เจ้าอาวาสวัดป่าบ้านผือ ตำบลผือ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
เวลา ๑๖.๐๐ – ๑๖.๒๐ น.	-	รับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๖.๒๐ – ๑๗.๒๐ น.	-	ฝึกปฏิบัติเจริญสติ โดยพระกษพล ยโสธโร วัดป่าบ้านผือ ตำบลผือ
อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
เวลา ๑๗.๒๐ น.	-	สรุปและตอบข้อซักถาม

หมายเหตุ : กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ใบลงทะเบียนผู้ร่วมงาน

โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ อาคารเอนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

อำเภอลำภูพาน จังหวัดสกลนคร

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

คณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และพนักงานอบต.เสมิง

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
			เข้า ๐๗.๓๐-๑๒.๐๐ น.	บ่าย ๑๓.๐๐-๑๗.๐๐ น.	
๑	นายนาครินทร์ สาทิพจันทร์	นายก อบต. เสมิง			
๒	นายป้อง คุชิตา	รองนายก อบต. เสมิง			
๓	นายสุนทร มะลิ	รองนายก อบต. เสมิง			
๔	นายเทศ จินพละ	เลขา ฯ นายก อบต. เสมิง			
๕	นางเรืองรอง อรุณวรรณะ	ปลัด อบต. เสมิง			
๖	นายรวัย สริมงาม	ผู้อำนวยการกองช่าง			
๗	นางสาวชุดิณชน์ สาทิพจันทร์	หัวหน้าสำนักปลัด			
๘	นางจุฬารณ์ วุฒิยา	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ			
๙	นายพงษ์ศักดิ์ กวดได้	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ			
๑๐	นางสาวณัฐธิชา สุมาลย์	นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ			
๑๑	นางสาวปณิชา พนารินทร์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ			
๑๒	นางชลีพร นวฤกษ์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน			
๑๓	นายกันต์ บุญศิริ	เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ชำนาญงาน			
๑๔	นางสาวมนัสนันท์ ดาศรี	เจ้าพนักงานพัสดุปฏิบัติงาน			
๑๕	นางวรารณ มั่นศักดิ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ			
๑๖	น.ส.ดวงกมลฉัตร ไชยพันนา	ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา			
๑๗	นายณรงค์ เครือศรี	ผู้ช่วยช่างโยธา			
๑๘	น.ส.วารุณี สุรรัตน์	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี			
๑๙	นายพร้อมพงษ์ บุญเลิศ	ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน			
๒๐	นายสุวรรณ สีดา	พนักงานตักแต่งสวน			
๒๑	นางสาวมลฤดี พางาม	นักการภารโรง			
๒๒	นายบุญส่ง สุมาลย์	คนงานจ้างทั่วไป (งานแผนที่และภาษีฯ)			
๒๓	นางสาวนันท์รัฐ สาทิพจันทร์	เจ้าหน้าที่ธุรการ			
๒๔	นายณัฐพล ยงเพชร	พนักงานขับรถยนต์			
๒๕	นายวันฉัตร จันทร์อ่อน	คนงานจ้างทั่วไป (งานป้องกันฯ)			
๒๖	นางบุญรัตน์ ทองพันธ์	คนงานจ้างทั่วไป (งานธุรการช่างฯ)			
๒๗	นางนัฐชยา วุฒิยา	ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองม้า			
๒๘	นางสาวทิตินันท์ กวดแก้ว	ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสังแก			
๒๙	นางธัญลักษณ์ ทองทา	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กศพด.บ้านหนองม้า			
๓๐	นางสาวฉลวย แอ่งสุข	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กศพด.บ้านสังแก			

ใบลงทะเบียนผู้ร่วมงาน

โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ อาคารเอนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
			เข้า ๐๗.๓๐-๑๒.๐๐ น.	บ่าย ๑๓.๐๐-๑๗.๐๐ น.	
๑	นายจิรายุทธ วุฒิยา	ประธานสภา อบต. เสมิง			
๒	นายบุญโฮม ทองทา	รองประธานสภา อบต. เสมิง			
๓	นายอัศวเดช แสนสิริ	ส.อบต. หมู่ที่ ๑			
๔	นายจำปี มะลิ	ส.อบต. หมู่ที่ ๒			
๕	นางนัตติยา ตันยอด	ส.อบต. หมู่ที่ ๒			
๖	นายสนอง ยอดอาจ	ส.อบต. หมู่ที่ ๓			
๗	นายสำรวย ทองจันทร์	ส.อบต. หมู่ที่ ๓			
๘	นายสะหมั่น วิขุมา	ส.อบต. หมู่ที่ ๔			
๙	นายพิชิต แก้มทอง	ส.อบต. หมู่ที่ ๕			
๑๐	นายศรีลา ปราสาททอง	ส.อบต. หมู่ที่ ๕			
๑๑	นายสนั่น บัวทอง	ส.อบต. หมู่ที่ ๖			
๑๒	นายพา บุญแก้ว	ส.อบต. หมู่ที่ ๗			
๑๓	นายภูมิ ทองทา	ส.อบต. หมู่ที่ ๗			
๑๔	นายภัสร์ สาทิพย์จันทร์	ส.อบต. หมู่ที่ ๘			
๑๕	นายสถิต สาทิพย์จันทร์	ส.อบต. หมู่ที่ ๘			

ใบลงทะเบียนผู้ร่วมงาน

โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ อาคารเอนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ผู้เข้าร่วมงาน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
				เช้า ๐๗.๓๐-๑๒.๐๐ น.	บ่าย ๑๓.๐๐-๑๗.๐๐ น.	
๑	นาง สันพร คำสี	3	4	สันพร	สันพร	
๒	นางสาว สุจิต	19	5			
๓	นาง ชติยา ชำนาญงาม	๔	๗	ชติยา	ชติยา	
๔	นาง นงนา จันทกร	๔๔	๗	นงนา	นงนา	
๕	นาง จำปี สิงสุพรรณ	27/1	3	จำปี	จำปี	
๖	นาง คำ อ่อนเรือง	๔8	3	คำมั่ง	คำมั่ง	
๗	นางสง กิจมา	39	3	สง	สง	
๘	นาง อ้อห	25	7	อ้อห	อ้อห	
๙	นาง มยุณี	64	1	มยุณี	มยุณี	
๑๐	อ้อม	24	3	อ้อม	อ้อม	
๑๑	นาง คำป๋น จอห์น	58	3	คำป๋น	คำป๋น	
๑๒	นาง เพ็ญ ธีรมา	1๐	3	เพ็ญ	เพ็ญ	
๑๓	นางวิจิตต์ คำสี	3211	3	วิจิตต์	วิจิตต์	
๑๔	นางดาว คำพิณสี	13	3	ดาว	ดาว	
๑๕	พวน จิน พง	1	6	พวน	พวน	
๑๖	อ้อม จิน	31	6	อ้อม	อ้อม	
๑๗	นางจันทร์ วงจันทร์	10	6	จันทร์	จันทร์	
๑๘	นางไกรศร เลิศศรี	14	6	ไกรศร	ไกรศร	
๑๙	อรรณ วัชร	511	6	อรรณ	อรรณ	
๒๐	เลวี สาทจันทร์	36	6	เลวี	เลวี	

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	หมู่	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
				เข้า ๐๘.๐๐-๑๒.๐๐น.	บ่าย ๑๓.๐๐-๑๗.๐๐น.	
๒๑	นางสาว น. น. น.	๖๙	๑	11/5/25	11/5/25	
๒๒	นางสาว น. น. น.	๑๐๑	๑	11/5/25	11/5/25	
๒๓						
๒๔						
๒๕						
๒๖						
๒๗						
๒๘						
๒๙						
๓๐						
๓๑						
๓๒						
๓๓						
๓๔						
๓๕						
๓๖						
๓๗						
๓๘						
๓๙						
๔๐						
๔๑						
๔๒						
๔๓						
๔๔						
๔๕						
๔๖						
๔๗						

สรุปผลการฝึกอบรมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ณ หอประชุมเอนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. หัวข้อเรื่อง หิริโอตตปะมาตาการที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

โดย พระมหาสินธุ์ คุตตวฑฒโน) เจ้าอาวาสวัดป่าบ้านผือ ตำบลผือ อำเภอรัตนบุรี ได้บรรยายหลักธรรม
หัวข้อ หิริโอตตปะมาตาการที่ช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม โดยมีเนื้อหา ดังนี้

ความหมาย หิริโอตตปะ

หิริ-โอตตปะ : ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป เป็นหลักธรรมค้ำครองโลกให้สงบสุข รักตนเอง รัก
ครอบครัว รักส่วนรวม หิริ (อ่านว่า หิ-ริ, หิ-หริ) แปลว่า ความละอายแก่ใจ ความละอายต่อบาป หิริ หมายถึงความ
ละอายใจตัวเองต่อการทำความชั่วความผิด ต่อการประพฤติทุจริตทั้งหลายและความละอายใจตัวเองที่จะละเว้นไม่ทำ
ความดีซึ่งควรจะทำให้เกิดมีในตนเช่น บิดามารดามีความละอายใจที่จะไม่ดูแลบุตรของตนเช่นนี้เรียกว่ามีหิริ

หิริ เกิดขึ้นได้ด้วยการคิดถึงการศึกษ ฐานะ ยศศักดิ์ ชาติตระกูลของตน คิดถึงความเสียกายที่จะเกิดขึ้นรวม
กับความแกล้วกล้าของจิตใจที่จะไม่ทำชั่วเช่นนั้น

หิริ เป็นธรรมรักษาค้ำครองโลก ทำให้โลกเกิดสันติ ทำให้คนเราอยู่กันอย่างสงบสุข เพราะคนที่มีหิริจะเกลียด
ความชั่ว และละอายที่จะทำความชั่วทั้งต่อหน้าและลับหลัง ทำให้ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่โลกและสรรพสัตว์ทั้งปวง
หากเราคิดจะทำสิ่งใดที่ชั่ว ความละอายจะเกิดขึ้นมาในใจ แม้ว่าคนอื่นจะไม่เห็น คิดทำชั่วคืออย่างไร สิ่งใดที่เป็นไป
เพื่อความเลวทรามไม่ถูกต้องทางธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าอันนั้นเป็นความเลว อะไรที่คิดว่าถูกหรือไม่ถูก คือถ้า
เราทำอะไรลงไป ถ้าหากว่ามันไม่ถูกต้องแล้วมันรู้สึกจะละอายกระ***ในใจตนเอง แต่ตามหลักท่านบอกว่านักปราชญ์
ทั้งหลายไม่สรรเสริญ ไม่นิยม นั่นเรียกว่า ผิดจากธรรม ความละอายนี้แหละเป็นต้นเหตุให้ทำความดี ความดีทั้งหมด
เกิดจากความละอายทั้งนั้น ความไม่ดีเกิดจากความไม่ละอายนั่นเอง ศีล ๕ ข้อมีความละอายเป็นเบื้องต้น เป็น
สมุฏฐานหากว่ามีความละอายในใจแล้วไม่กล้าทำศีลข้อนั้นถึงดเว้นได้หมด

โอตตปะ (อ่านว่า โอตตปะ) แปลว่า ความเกรงกลัว หมายถึงความสะดุ้งกลัวต่อผลของความชั่วต่อผลของ
ความทุจริตที่ทำไว้

โอตตปะ เป็นอาการของจิตที่หวั่นไหวเมื่อจะทำความชั่ว เพราะกลัวความผิดที่จะตามให้ผลในภายหลัง
เกิดขึ้นได้เพราะคิดถึงโทษหรือความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นจากการทำชั่ว จากการประพฤติทุจริตของตน เช่น ตัวเองเองต้อง
เดือดร้อน เกิดความเสียหาย เสียทรัพย์สินเงินทอง เสียอริสราภาพ หรือถูกคนอื่นตำหนิตติเตียน ถูกสังคมรังเกียจเป็นต้น

โอตตปะ เป็นธรรมค้ำครองโลกคู่กับหิริ เพราะคนที่มีโอตตปะย่อมกลัวที่จำทำความผิด ทำให้งดเว้นจาก
การประพฤติต่างๆ ได้ อันเป็นเหตุให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข เกิดสันติภาพขึ้น

คุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน

คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีและความถูกต้องในการแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจของแต่ละบุคคล
ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย

จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ
ชมชอบหรือยอมรับจากสังคม เพื่อความสันติสุขแห่งตนเองและความสงบเรียบร้อยของสังคม

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

๑. ช่วยให้ชีวิตดำเนินไปด้วยความราบรื่นและสงบ
๒. ช่วยให้มีความสุขสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา
๓. ช่วยสร้างความมีระเบียบวินัยให้แก่บุคคลในชาติ
๔. ช่วยควบคุมไม่ให้คนชั่วมีจำนวนมากขึ้น
๕. ช่วยให้มนุษย์นำความรู้และประสบการณ์มาสร้างสรรค์แต่สิ่งที่มีคุณค่า
๖. ช่วยควบคุมความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจของคนให้เจริญไปพร้อม ๆ กัน

คุณธรรมในการทำงาน

คุณธรรมในการทำงาน หมายถึง ลักษณะนิสัยที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติในการประกอบอาชีพคุณธรรมสำคัญที่ช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จมีดังนี้

๑. ความมีสติสัมปชัญญะหมายถึง การควบคุมตนเองให้พร้อม มีสภาพตื่นตัวฉับไวในการรับรู้ทางประสาทสัมผัส การใช้ปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจที่จะประพฤติปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ได้อย่างรอบคอบเหมาะสม และถูกต้อง
๒. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวงใคร
๓. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายามในการทำงานหรือหน้าที่ของตนเองอย่างแข็งขัน ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่อย่างจริงจังพยายามทำเรื่อยไปจนกว่างานจะสำเร็จ
๔. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและดำเนินการให้ถูกลำดับ ถูกที่
๕. มีความเรียบร้อย ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม
๖. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความเอาใจใส่มุ่งมั่นตั้งใจต่องาน หน้าที่ ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร
๗. เพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
๘. ความมีน้ำใจคือ ปราปรณาดีมีเมตตาริจิตต้องการช่วยเหลือให้ทุกคนประสบความสำเร็จ และช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
๙. ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ รู้จักออม รู้จักประหยัดเวลาตามความจำเป็น เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด
๑๐. ความสามัคคี หมายถึง การที่ทุกคนมีความพร้อมทั้งกาย จิตใจ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
๑๑. มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่มีการเกี่ยงงอน

จริยธรรมในการทำงาน

จริยธรรมในการทำงาน หมายถึง กฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และยอมรับ การทำงานหรือการประกอบอาชีพต่าง ๆ จะเน้นในเรื่องของจริยธรรมที่มีความแตกต่างกันดังนี้

จริยธรรมในการทำงานทั่วไป

จริยธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญในการทำงานและการดำรงชีวิตเรียกว่า มงคล ๓๘ ประการ ชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการทำงานมีดังนี้

๑. ขำนาญในวิชาชีพของตน (มงคลชีวิตข้อที่ ๘) เป็นการนำความรู้ที่เล่าเรียน ฝึกฝน อบรม มาปฏิบัติให้เกิดความชำนาญจนสามารถยึดเป็นอาชีพได้
๒. ระเบียบวินัย (มงคลชีวิตข้อที่ ๙) การฝึกกาย วาจาให้อยู่ในระเบียบวินัยที่สังคมหรือสถาบันวางไว้ เป็นแบบแผน

๓. กล่าววาทาติ(มงคลชีวิตข้อที่ ๑๐) คือ วชิสุจริต ๔ ประการ ได้แก่ ความจริง คำประสานสามัคคี คำสุภาพ คำมีประโยชน์
๔. ทำงานไม่คั่งค้างสับสน (มงคลชีวิตข้อที่ ๑๔) ลักษณะการทำงานของคนโดยทั่วไปมี ๒ แบบ คือ
 - การทำงานคั่งค้างสับสน คือ ทำงานหยายยุ่งเหยิง ทำงานไม่สำเร็จ
 - การทำงานไม่คั่งค้าง คือ การทำงานดีมีระเบียบ ทำงานเต็มฝีมือ และทำงานให้เสร็จ

จรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณเกิดขึ้นเพื่อมุ่งให้คนในวิชาชีพมีประสิทธิภาพ ให้เป็นคนดีในการบริการวิชาชีพ ให้คนในวิชาชีพมีเกียรติ ศักดิ์ศรีที่มีกฎเกณฑ์มาตรฐานจรรยาบรรณ จรรยาบรรณ มีความสำคัญและจำเป็นต่อทุกอาชีพ ทุกสถาบัน และหน่วยงาน เพราะเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคุมการประพฤติ ปฏิบัติด้วยความดีงาม

ความสำคัญของจรรยาบรรณ

เพื่อให้มนุษย์สามารถอาศัยอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข จึงต้องมีกฎ กติกา มารยาท ของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ เจริญแล้วไม่มองแต่ความเจริญทางวัตถุ

จริยธรรมในการทำงานผู้บริหาร

๑. มีหิริโอตตปัปะ
๒. เว้นอคติ ๔ ประการ
๓. มีพรหมวิหาร ๔
๔. มีสังคหวัตถุ ๔

จริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพค้าขาย

๑. ตาดี หมายถึง รู้จักสินค้า ดูของเป็น สามารถคำนวณราคา กะต้นทุน เก่งกำไรได้แม่นยำ
๒. จัดเจนธุรกิจ หมายถึง รู้จักแหล่งซื้อขายสินค้า รู้ความเคลื่อนไหวและความต้องการของตลาด
๓. พ้อมด้วยแหล่งทุนเป็นที่อาศัย หมายถึงเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจในหมู่แหล่งลงทุนใหญ่ ๆ

จรรยาบรรณวิชาชีพ

จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง กฎเกณฑ์หรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพกำหนดขึ้นเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติ ชื่อเสียง ฐานะของสมาชิกและวงการวิชาชีพนั้น ๆ ของสมาชิกที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ

๒. หัวข้อเรื่อง กฎหมายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

โดย ว่าที่ ร.ต.ชาตรี มารอบ ตำแหน่ง ท้องถิ่นอำเภอสาโรงทาบ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีเนื้อหาดังนี้

ความหมาย ความสำคัญ ประเภทของกฎหมาย

กฎหมาย (อังกฤษ: law) หมายถึง กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือ เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ

ความสำคัญของกฎหมาย

๑. สร้างความสงบเรียบร้อยในสังคม
๒. แก้ไขข้อขัดแย้ง ในสังคม จากเหตุผลดังกล่าว กฎหมายจึงถือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวสังคมให้อยู่รอด ดังคำกล่าวที่ว่า "มีสังคมที่ไหน มีกฎหมายที่นั่น"กฎหมายสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสังคมมนุษย์แต่ละคนเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เกิด จนถึงตาย กฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับสิทธิของทารกตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดา จนกระทั่งตายไปแล้ว

กฎหมายก็ยังมีผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ตาย เช่น เจ้าบ้านต้องไปแจ้งเจ้าหน้าที่ เป็นต้นในด้าน การค้าและเศรษฐกิจ กฎหมายก็มีส่วนที่เกี่ยวข้องมากมาย ยกตัวอย่างเช่น การที่จะตั้งองค์กรทาง ธุรกิจจะต้องตั้งในรูปแบบใด ห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัท เป็นต้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายเกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันต่าง ๆ เกี่ยวกับเราทุกเรื่อง เหมือนเป็นเงาตามตัวไปตลอด ดังนั้นการเรียนรู้กฎหมาย จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อย่างแน่นอน การที่ไม่รู้กฎหมายเป็น การเสียเปรียบเป็นอย่างยิ่งเพราะทำให้เราไม่รู้ถึงสิทธิบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่เราควรได้ และอาจถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้รู้กฎหมายก็เป็นได้

ประเภทกฎหมาย

การแบ่งแยกประเภทของกฎหมาย กฎหมายแบ่งแยกตามข้อความของกฎหมายได้เป็น ๓ ประเภท

(๑) กฎหมายมหาชน (Public Law)

(๒) กฎหมายเอกชน (Private Law)

(๓) กฎหมายระหว่างประเทศ (International Law)

๑) กฎหมายมหาชน (Public Law) ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ กับราษฎร ในฐานะที่เป็นฝ่ายปกครองราษฎร กล่าวคือในฐานะที่รัฐมีฐานะเหนือราษฎร แบ่งแยกสาขา กฎหมายมหาชนได้ ดังนี้

(๑) รัฐธรรมนูญ

(๒) กฎหมายปกครอง

(๓) กฎหมายอาญา

(๔) กฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

(๕) กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

(๖) กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง

๑) รัฐธรรมนูญ หมายถึง กฎหมายที่ว่าด้วยระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดในรัฐ และ ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจนั้นๆต่อกันและกันลักษณะทั่วไปคือ

ก. กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุด อำนาจอธิปไตย ใครเป็นเจ้าของ (มาตรา ๓ แห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทยพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจ นั้นทางรัฐสภาคณะรัฐมนตรีและศาลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้)

ข. รัฐธรรมนูญต้องมีข้อความกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจนิติบัญญัติอำนาจบริหาร อำนาจตุลาการต่อกัน และกัน

๒) กฎหมายปกครอง ได้แก่กฎหมายที่กำหนดรายละเอียดในการปกครองลดหลั่นลงจากกฎหมายรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายว่าด้วยอำนาจการปกครองประเทศแต่กฎหมายปกครองเป็นกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการ ปกครอง ซึ่งในกฎหมายนี้จะกล่าวถึงการจัดระเบียบแห่งองค์การปกครอง (เช่น จัดแบ่งออกเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือ เทศบาล สุขาภิบาล ฯลฯ ความเกี่ยวพันระหว่างองค์การเหล่านี้ต่อกันและกัน และความเกี่ยวกับระหว่างองค์การ เหล่านี้กับราษฎร) กฎหมายปกครองไม่ได้รวบรวมขึ้นในรูปของประมวลกฎหมาย กฎหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในสาขา กฎหมายปกครองเป็นจำนวนมาก อาทิ เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวงกรม พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระราชบัญญัติจัดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พระราชบัญญัติเทศบาล พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด และพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล

๓) กฎหมายอาญา ได้แก่กฎหมายที่บัญญัติถึงความผิดและโทษ แยกพิจารณาได้ดังนี้ การบัญญัติความผิด หมายความว่า การบัญญัติว่าการกระทำและการงดเว้นการกระทำอย่างใดเป็นความผิดอาญา การบัญญัติโทษ หมายความว่า เมื่อใดบัญญัติว่าการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำอย่างใดเป็นความผิดแล้ว ก็ต้อง บัญญัติโทษอาญาสำหรับความผิดนั้นไว้ด้วย

ประมวลกฎหมายอาญาแบ่งออกเป็น ๓ ภาค ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป ภาค ๒ ความผิด ภาค ๓ ลหุโทษ ภาค ๑ ตาม

มาตรา ๑๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาให้นำไปใช้ในกรณีความผิดตามกฎหมายอื่นได้ด้วย
หลักเกณฑ์สำคัญ ของประมวลกฎหมายอาญา มีดังนี้

- (๑) จะไม่มีความผิดโดยไม่มีกฎหมาย
- (๒) จะไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย โทษอย่างไรก็ต้องลงอย่างนั้น จะให้ลงโทษอย่างอื่นไม่ได้
- (๓) จะต้องตีความกฎหมายอาญาโดยเคร่งครัด
- (๔) การอุดช่องว่างแห่งกฎหมาย อุดช่องว่าเป็นผลร้ายแก่จำเลยไม่ได้
- (๕) จะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้จากความรับผิดชอบไม่ได้(มาตรา๖๔)หลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิดอาญา มี ๓ ข้อ

๑. ต้องมีการกระทำ

๒. การกระทำนั้นเข้าองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด

๓. ไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษ หรือ ไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด

๔) กฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม หมายความว่าด้วยการจัดตั้งศาลและอำนาจในการพิจารณาพิพากษาของศาลและของผู้พิพากษา มีหลักการดังนี้

(๑) หลักอำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ต้องเป็นของศาลโดยเฉพาะ

(๒) หลักการจัดตั้งศาล จัดตั้งศาลต้องกระทำโดยพระราชบัญญัติ

(๓) หลักการห้ามตั้งศาลพิเศษ

(๔) หลักการผู้พิพากษาย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีซึ่งตามรัฐธรรมนูญให้หลักประกันไว้ ๒ ประการ คือ

(ก) การแต่งตั้ง ย้าย ถอดถอน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการก่อนแล้วจึงนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งและถอดถอนหรือโยกย้ายได้

(ข) การเลื่อนตำแหน่งการเลื่อนเงินเดือน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการ หลักประกันทั้ง ๒ ประการ ดังกล่าวทำให้ผู้พิพากษาเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร เพราะฝ่ายบริหารจะให้คุณหรือโทษผู้พิพากษาไม่ได้ คณะกรรมการตุลาการเป็นคนกลางไม่ขึ้นต่อฝ่ายบริหาร

๕) กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๗๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงกระบวนการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษตามความผิดที่กำหนดในประมวลกฎหมายอาญา เริ่มตั้งแต่ ขอบเขตของเจ้าพนักงานตำรวจ อัยการ และศาลในการพิจารณาคดี หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคดีเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

๖) กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) หลักการเริ่มคดีอยู่ที่คู่ความ ไม่ว่าจะเป็นตัวฟ้องก็ดี คำให้การก็ดี หรือคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีแพ่งก็ดี คู่ความจะต้องระมัดระวังรักษามลประโยชน์ของตนเอง

(๒) การพิจารณาดำเนินไปโดยเคร่งครัดต่อแบบพิธี เช่นว่า การยื่นเอกสารจะต้องยื่นต้นฉบับ หรือกรณีใดยื่นสำเนาเอกสารได้ เป็นต้น เพราะการปฏิบัติไม่ถูกต้องอาจมีผลให้ศาลไม่รับฟังพยานเอกสารนั้น

(๓) ไม่จำเป็นต้องถือเอาความสัตย์จริงเป็นใหญ่ เพราะคู่ความต้องระวังรักษามลประโยชน์ของตนเอง เช่น คดีฟ้องของเรียกเงินกู้ ความจริงมิได้กู้ แต่จำเลยเห็นว่าเงินจำนวนเงินเล็กน้อย จึงยอมรับว่ากู้มาจริง ศาลก็ต้องพิพากษาให้เป็นไปตามฟ้องของโจทก์และคำรับของจำเลย เว้นแต่ในกรณีที่ศาลอาจยกข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นมาอ้างได้ ศาลอาจวินิจฉัยไปโดยไม่ฟังคำรับของคู่ความก็ได้

๒. กฎหมายเอกชน(Private Law) ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชนด้วยกันในฐานะเท่าเทียมกัน เช่นเรื่องสัญญาซื้อขาย ก. ทำสัญญาซื้อขายกับ ข. ก. กับ ข. ต่างก็อยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน ก. จะบังคับ ข. ให้ตกลงกับ ก. อย่างไรก็ดี โดย ข. ไม่สมัครใจไม่ได้ มีข้อที่ควรสังเกตว่าในบางกรณีรัฐก็ได้เข้ามาทำสัญญากับราษฎร

ในฐานะที่รัฐเป็นราษฎรได้ ซึ่งก็ต้องมีความสัมพันธ์เหมือนสัญญาซื้อขายระหว่างบุคคลธรรมดา กฎหมายเอกชนที่กล่าวไว้ในที่นี้ ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่น ๆ โดยสรุป

(๑) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีลักษณะเป็นประมวลกฎหมายแบ่งแยกออกเป็นหลายลักษณะด้วยกัน เช่น นิติกรรมสัญญา หนี้ ซื้อขาย เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ ละเมิด ตัวแทน นายหน้า เป็นต้น ในแต่ละลักษณะได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ ในการศึกษากฎหมายของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์แทบทุกมหาวิทยาลัย จะมีการศึกษาถึงเนื้อหารายละเอียดในกฎหมายนั้น ๆ แต่ละลักษณะ แต่ในที่นี้ที่กล่าวถึงไว้ก็เพียงเพื่อให้ทราบว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีลักษณะเป็นกฎหมายเอกชน เท่านั้น

(๒) กฎหมายอื่น ๆ กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชนในฐานะเท่าเทียมกัน อันมีลักษณะเป็นกฎหมายเอกชนยังมีอยู่อีกมาก อันได้แก่พระราชบัญญัติที่มีลักษณะพิเศษอื่น อย่างเช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งจำกัดสิทธิในการมีที่ดินของบุคคลบางประเภท เช่น คนต่างด้าว เป็นต้น พระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่านา พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ซึ่งมีลักษณะเป็นกึ่งกฎหมายมหาชนและกึ่งกฎหมายเอกชน เพราะมีบทบัญญัติให้เจ้าพนักงานเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น เป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแรงงานระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง

๓. กฎหมายระหว่างประเทศ(International Law) หมายถึง กฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐด้วยกัน และแบ่งแยกออกตามความสัมพันธ์ได้ ๓ สาขา คือ

(๑) กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐด้วยกันในฐานะที่รัฐเป็นบุคคล ตามกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น กำหนดข้อบังคับการทำสงครามระหว่างกันและกัน

(๒) กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐด้วยกันในทางคดีบุคคล คือ ในทางเอกชนหรือในทางแพ่ง กฎหมายนี้จะกำหนดว่าถ้าข้อเท็จจริงพัวพันกับต่างประเทศในทางใดทางหนึ่ง เช่น การสมรสกับหญิงที่เป็นคนต่างด้าว หรือการซื้อขายของที่อยู่ในต่างประเทศจะใช้กฎหมายภายในประเทศ (คือกฎหมายไทย) หรืออาจใช้กฎหมายต่างประเทศบังคับแก่คดีนั้น ๆ

(๓) กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐด้วยกันทางคดีอาญา เช่น กำหนดว่าการกระทำความผิดนอกประเทศในลักษณะใดบ้างจะพึงฟ้องร้องในประเทศไทย ตลอดจนวิธีส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นต้น

ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมนับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนและทุกวิชาชีพหากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้วก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้นๆที่ยิ่งกว่านั้นก็คือ การขาดคุณธรรมจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังจะพบเห็นได้จากการเกิดวิกฤติศรัทธาในวิชาชีพหลายแขนงในปัจจุบัน ทั้งวงการวิชาชีพครู แพทย์ ตำรวจ ทหาร นักการเมืองการปกครอง ฯลฯ จึงมีคำกล่าวว่าเราไม่สามารถสร้างครูดีบนพื้นฐานของคนไม่ดี และไม่สามารถสร้างแพทย์ ตำรวจ ทหารและนักการเมืองที่ดี ถ้าบุคคลเหล่านั้นมีพื้นฐานทางนิสัยและความประพฤติที่ไม่ดี ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราช ณ ท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ ไว้ดังนี้

“.....การจะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือให้เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรม ประกอบด้วย เพราะเหตุว่าความรู้นั้น เสมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวแล้ว เป็นเสมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำทางให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิคือปลอดภัยบรรลุมุ่งประสงค์..” จริยธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญในสังคม ที่จะนำความสุขสงบและความและความเจริญก้าวหน้ามาสู่สังคมนั้นๆ เพราะเมื่อคนในสังคมมีจริยธรรม จิตใจก็ย่อมสูงส่ง มีความสะอาด และสว่างในจิตใจ จะทำการงานใดก็ไม่

ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ไม่ก่อให้เกิดทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นบุคคลมีคุณค่ามีประโยชน์ และสร้างสรรค์ คุณงามความดี อันเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองต่อไป

๑. จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคมและประเทศชาติอย่างยิ่ง รัฐควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพื่อให้เป็นแกนกลางของการ พัฒนาด้านอื่นๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองการปกครอง ฯลฯ การพัฒนาที่ขาดจริยธรรมเป็นหลักยึดย่อมเกิด ผลร้ายมากกว่าดี เพราะผู้มีความรู้แต่ขาดคุณธรรม ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าผู้ด้อยความรู้ โดยท่าน กล่าวไว้ว่า “ ผู้มีความรู้แต่ไม่รู้วิธีที่จะประพฤติตน ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายได้มากกว่าผู้มีความรู้่น้อย ถ้าเปรียบ ความรู้เหมือนดิน จริยธรรมย่อมเป็นเหมือนน้ำ ดินที่ไม่มีน้ำยึดเหนี่ยวเกาะกุมย่อมเป็นฝุ่นละอองให้ความรำคาญ มากกว่าให้ประโยชน์คนที่มีความรู้แต่ไม่มีจริยธรรมจึงมักเป็นคนที่ก่อความรำคาญหรือเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นอยู่เนื่องๆ”

๒. การพัฒนาบ้านเมือง ต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อมๆ กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่นๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมาก ทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุข การที่เศรษฐกิจต้องเสื่อมโทรม ประชาชนทุกข์ยาก เพราะคนในสังคมละเลย จริยธรรม กอบโกยทรัพย์สินเป็นประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปขาดความเมตตาปราณี แล้งน้ำใจในการดำเนินชีวิตซึ่งกัน และกัน

๓. จริยธรรม มิได้หมายถึง การถือศีล กินเพล เข้าวัดฟังธรรม จำศีลภาวนา โดยไม่ช่วยเหลือทำประโยชน์ ให้แก่สังคม แต่จริยธรรมหมายถึงความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสมการทำหน้าที่ของตนอย่าง ถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผลถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล ดังนั้นจะเห็นว่าจริยธรรมจึงจำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคนในทุกวิชาชีพทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดด้วยจริยธรรม

๔. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่างๆ อันเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยงชาวโลกไปได้อีกนาน ถ้าชาวโลกช่วยกัน ละทิ้งความละโมภโลภมาก แล้วมามีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ยึดเอาจริยธรรมเป็นทางดำเนิน ชีวิต ไม่ใช่ยึดเอาลาภยศความมีหน้ามีตาในสังคมเป็นจุดหมาย ถ้าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นก็ถือเป็นเพียงผลพลอยได้และ นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประพฤติดธรรม เช่น อาศัยลาภผลเป็นเครื่องมือในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์อาศัยยศ และความมีหน้ามีเกียรติในสังคมเป็นเครื่องมือในการจูงใจคนผู้เคารพนับถือเข้าหาธรรม

๕. จริยธรรมสอนให้เราเลิกดูหมิ่นกตขี้นคนจน ให้เอาใจใส่ดูแลเอื้ออาทรต่อผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุพการีของชาติ สอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้าหากันได้ดีกับคนทั้งหลาย และไม่วางโตโอหังอวดดีหรือก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เราลดทิฐิฐิมานะ ลงให้มากขึ้นเพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่างๆ ตามความจริง ไม่หลงสำคัญตัวว่ารู้ดีกว่า มีความสามารถกว่าใคร ผู้นำที่มี จริยธรรมสูงย่อมเป็นที่เคารพกราบไหว้ของทั้งหลายได้อย่างสนิทใจ เราควรเลือกผู้นำที่สามารถนำความสุขทางใจ มาสู่มวลชนได้ด้วย เพื่อสันติสุขจะเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ความแข็งแกร่งทางกำลังกายกำลังทรัพย์และอาวุธ นั้น ถ้าปราศจากความแข็งแกร่งทางจริยธรรมเสียแล้ว บุคคลหรือประเทศชาติจะมั่นคงอยู่ได้ไม่นาน สังคมที่เจริญ มั่นคงต้องมีจริยธรรมเป็นเครื่องรับรอบหรือเป็นแกนกลาง เหมือนถนนที่มั่นคงหรือตึกที่แข็งแรง เขาใช้คอนกรีตเสริม เหล็กแม้เหล็กจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นภายนอก แต่มีความสำคัญอยู่ภายในายช่างย่อมรู้ดี ทำนองเดียวกันกับ บัณฑิตย่อมมองเห็นอย่างแจ่มแจ้งว่าจริยธรรมมีความสำคัญในสังคมเพียงใด

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยทั่วไปเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึงความทับซ้อนระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กล่าวคือเป็น สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และได้ใช้อิทธิพลตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ส่วนตัว โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวม มีหลากหลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินมีลักษณะ ๗ ประการ ดังนี้

๑. หาประโยชน์ให้ตนเอง คือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อตนเอง เช่น ข้าราชการใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตัวเองได้งานรับเหมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน เป็นต้น

๒. รับผลประโยชน์ คือ การรับสินบนหรือรับของขวัญ เช่น เป็นเจ้าพนักงานสรรพากรแล้วรับเงินจากผู้มาเสียภาษี หรือเป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้อแล้วรับไม้กอล์ฟเป็นของกำนัลจากร้านค้า เป็นต้น

๓. ใช้อิทธิพล เป็นการเรียกผลตอบแทนในการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่เพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม

๔. ใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เช่น การใช้รถยนต์ หรือคอมพิวเตอร์ของราชการทำงานส่วนตัว เป็นต้น

๕. ใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เช่น รู้ว่าราชการจะตัดถนน จึงรีบไปซื้อที่ดินในบริเวณดังกล่าวตักหน้าไว้อ่อน เป็นต้น

๖. รับงานนอก ได้แก่ การเปิดบริษัททำธุรกิจซ้อนกับหน่วยงานที่ตนเองทำงานอยู่ เช่น เป็นนักบัญชีแต่รับงานส่วนตัวจนไม่มีเวลาทำงานบัญชีในหน้าที่ให้กับหน่วยงาน เป็นต้น

๗. ทำงานหลังออกจากตำแหน่ง คือการไปทำงานให้กับผู้อื่นหลังจากออกจากที่ทำงานเดิม โดยใช้ความรู้หรืออิทธิพลจากที่เดิมมาชิงงาน หรือเอาประโยชน์โดยไม่เป็นธรรม เช่น เอาความรู้ในนโยบายและแผนของธนาคารแห่งประเทศไทยไปช่วยธนาคารเอกชนอื่น ๆ หลังจากเกษียณ เป็นต้น

➤ ข้าราชการประจำกับกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

- ❖ การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ❖ การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
- ❖ การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
- ❖ การนำราราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัวและในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย
- ❖ การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว
- ❖ การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
- ❖ การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้แก่ญาติแล้วนำไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว
- ❖ การรับประโยชน์จากระบบการเลือกบัตรคิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามรัฐธรรมนูญ

- ➔ มาตรการคัดสรรคนดีเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง
- ➔ การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง
- ➔ การเพิ่มระบบและองค์การตรวจสอบการใช้อำนาจ
- ➔ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง

- ➔ การมีประมวลจริยธรรมและการห้ามผลประโยชน์ทับซ้อน
- ➔ การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- ➔ การใช้หลักโปร่งใสในการใช้อำนาจ

➤ หลักการ ๔ ประการสำหรับการป้องกันเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ : การทำเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะเป็นหน้าที่หลักที่ต้องตัดสินใจและให้คำแนะนำภายในกรอบกฎหมายและนโยบาย จะต้องทำงานในขอบเขตหน้าที่พิจารณาความถูกต้องตามเนื้อหา ไม่ให้ผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง รวมถึงความเห็นหรือทัศนคติส่วนบุคคล ปฏิบัติต่อแต่ละบุคคลอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติลำเอียงด้วยเรื่องศาสนา อาชีพ จุดยืนทางการเมือง เผ่าพันธุ์ วงศ์ตระกูล ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น แต่ต้องมีจริยธรรมด้วย

๒. สนับสนุนความโปร่งใสและความพร้อมรับผิด : การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนต้องอาศัยกระบวนการแสวงหา เปิดเผยและจัดการที่โปร่งใส นั่นคือ เปิดโอกาสให้ตรวจสอบ และมีความพร้อมรับผิดมีวิธีการต่าง ๆ เช่นจดทะเบียนผลประโยชน์ โยกย้ายเจ้าหน้าที่จากตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน การเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ถือเป็นขั้นตอนแรกของการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน การใช้กระบวนการอย่างเปิดเผย ทั่วหน้า จะทำให้เจ้าหน้าที่ร่วมมือและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้เสีย

๓. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคลและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง : การแก้ปัญหาหรือจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนจะสะท้อนถึงความยึดหลักคุณธรรมและความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่และองค์กรการจัดการต้องอาศัยข้อมูลนำเข้าจากทุกระดับในองค์กร ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบเรื่องการสร้างระบบและนโยบาย และเจ้าหน้าที่ก็มีความรับผิดชอบต่อระบบผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนมี เจ้าหน้าที่ต้องจัดการกับเรื่องส่วนตนเพื่อหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ ทับซ้อนมากที่สุดเท่าที่ทำได้ และหัวหน้าหน่วยงานก็ต้องเป็นแบบอย่างด้วย

๔. สร้างวัฒนธรรมองค์กร : หัวหน้าหน่วยงานต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มีประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น และการสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อตรงต่อหน้าที่ซึ่งต้องอาศัยวิธีการดังนี้

- ให้ข้อเสนอแนะและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และการปฏิบัติ รวมถึงการใช้กฎเกณฑ์ที่มีในสภาพแวดล้อมการทำงาน
- ส่งเสริมให้มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยและมีการเสวนาแลกเปลี่ยนเพื่อให้เจ้าหน้าที่สบายใจในการเปิดเผยและหารือเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในที่ทำงาน
- ป้องกันไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่เจ้าหน้าที่เปิดเผยเพื่อมิให้มีผู้นำไปใช้ในทางที่ผิด
- ให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและกระบวนการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อให้รู้สึกเป็นเจ้าของและปฏิบัติตามในเวลาเดียวกันก็ต้องสร้างระบบโดยการพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้
- มาตรฐานในการส่งเสริมความซื่อตรงต่อหน้าที่โดยรวมไว้ในข้อกำหนดทางจริยธรรม
- กระบวนการระบุความเสี่ยงและจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน
- กลไกความพร้อมรับผิดทั้งภายในและภายนอก
- วิธีการจัดการ (รวมถึงการลงโทษ) ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองที่จะต้องทำตามกฎระเบียบและมาตรฐาน

การปฏิบัติราชการจึงมีการนำหลักธรรมาภิบาล และหลักคุณธรรม จริยธรรม มายึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและการป้องกันปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

๓. หัวข้อเรื่อง บรรยายธรรมมะ เรื่องคุณธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานบุคคลภายใน และผู้มารับบริการขององค์กร

คุณธรรม หมายถึง คุณความดีที่มีอยู่ประจำใจคน คนที่มีคุณธรรม คนที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จึงไม่เบียดเบียนใคร ไม่ทำร้ายใคร คนที่มีคุณธรรม จะรักความยุติธรรมและมีความเมตตาต่อผู้อื่นเสมอ ส่วนผู้ที่กลั่นแกล้งผู้อื่นได้บังคับบัญชาที่ไม่ทำตามความต้องการของตนเป็นคนไม่มีคุณธรรม คุณธรรม คือ คุณความดีทุกประการที่มีประจำใจทุกคนเป็นความดีของผู้มีเมตตา มีความยุติธรรม ไม่ทำร้าย ไม่เบียดเบียน แม้คนที่เป็ดศัตรู

แนวทางปฏิบัติเพื่อเข้าถึงคุณธรรมในการดำรงชีวิตที่รับผิดชอบต่อสังคม คนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรม ประจำใจ จึงต้องมีแนวทางปฏิบัติ ในฐานะพลเมืองดี ผู้รับผิดชอบต่อสังคมคือ

๑. มีวินัยในตนเอง เด็ดเดี่ยว บังคับใจตนเองได้ สามารถกระทำการต่าง ๆ ที่ตนต้องการจะกระทำ และละเว้นสิ่งต่างๆ ที่ตนเองต้องการจะละเว้นได้ สามารถจงใจตนเองได้

๒. มีความกล้าหาญทางจริยธรรม กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตน รักษาสิทธิของตนเองไว้ เมื่อเห็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ต้องกล้าที่จะคัดค้าน แสดงความไม่เห็นด้วย หรือแสดงประชามติร่วมกัน เพื่อแสดงความไม่พึงใจ หรือเพื่อให้ฝ่ายที่กระทำผิด หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ได้รู้ตัว หรือละเลิกการกระทำนั้นๆ เสีย

๓. มีจิตใจ หรือมีจิตสาธารณะ มีจิตใจกว้างขวาง มุ่งรักษามลประโยชน์ของส่วนรวม ให้มาก่อนประโยชน์ส่วนตนเสมอ หากร่ำรวยมีเงินทอง มีฐานะแล้ว เมื่อมีโอกาสที่ จะช่วยเหลือกิจการสาธารณะ หรือช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ผจญกับทุกข์ภัย วาตภัย อุทกภัย ก็ให้ความช่วยเหลือบ้างตามกำลังศรัทธา

๔. มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติกลางของส่วนรวมสิ่งใดที่เป็นของสาธารณะ เช่น ถนนหนทาง บ่อน้ำ ฝายน้ำล้น แม่น้ำลำคลอง จะต้องหวงแหน ร่วมกันทำนุบำรุงรักษาเอาไว้ เพื่อให้คนทั้งหลายได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๕. มีความผูกพันและยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ทำงานร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น แสดงมติ และลงมือกระทำการต่างๆ เหล่านั้นด้วยกัน มุ่งมั่นในการทำงานเป็นทีม มีความพร้อมเพรียงสมานฉันท์กันดี

๖. ให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและสมาคม ยินดีและเต็มใจร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่กลุ่ม และสมาคมริเริ่มขึ้นมา เป็นงานอาสา

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

“หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกได้ว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักธรรมรัฐ และบรรษัทภิบาล ฯลฯ” ซึ่งเรารู้จักกันในนาม “Good Governance” ที่หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม นั้น ไม่ใช่แนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่เป็นการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมวลมนุษยเป็นพันๆ ปี ซึ่งเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันในบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๖ ประการ ที่เป็นแนวทางการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์การหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

๓. หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์การให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

๔. หลักความมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมได้แก่ การแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และขจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

๕. **หลักความรับผิดชอบ** ผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้างต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่

๖. **หลักความคุ้มค่า** ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยรวม

ธรรมาภิบาล จะมีคำว่า integrity ค่านิยมของข้าราชการ I am ready ดังนี้

I = Integrity มีศักดิ์ศรี (ยึดมั่นในความถูกต้อง สุจริต เทียงธรรม)

A = Activeness ขยันตั้งใจทำงาน (บริการ/แก้ไขปัญหาประชาชน)

M = Morality มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม

R = Relevance รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลก ตรงกับสังคม

E = Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ (คุณภาพ ดัชนี ประเมินผล)

A = Accountability รับผิดชอบต่อผลงาน ประชาชน

D = Democracy มีใจ/การกระทำเป็น ประชาธิปไตย (มีส่วนร่วม โปร่งใส)

Y = Yield มีผลงาน มุ่งเน้นผลงาน เพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน

แนวคิดของ “ธรรมาภิบาล” คือ ร่วมกันสร้าง “กฎเกณฑ์” (Norms) เป็นบรรทัดฐานในสังคม ที่มีระบบถ่วงดุลการใช้อำนาจของบุคคลโดยเฉพาะชนชั้นปกครอง ที่มักใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง จำกัดดุลยพินิจในการใช้อำนาจของ “ผู้นำ” ป้องกันการทำตาม “อำเภอใจ” เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มันคงพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักธรรมาภิบาล จึงต้องมีความซื่อตรง โปร่งใส ความรับผิดชอบ การรับผิดชอบต่อผลงาน เป็นธรรม/เสมอภาค การมีส่วนร่วม ประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล และเป็นไปตามกฎ ซึ่งเป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติ ในการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดิน การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการ และความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติงาน

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการและข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

จัดทำประมวลจริยธรรม เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) และนโยบายของรัฐบาลตามที่กล่าวมา โดยแนวทางการจัดทำได้ดำเนินการ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งมาตรา ๒๗๙ กำหนดว่า “มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น...” ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมเพื่อสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของตนและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ภายในหน่วยงานประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมนั้นอย่างเคร่งครัด อันเป็นที่มาสำคัญของการจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๘๐ ได้บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรม และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น ด้วยเหตุนี้ การจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานต่างๆ จึงต้องจัดทำโดยใช้แนวทางมาตรฐานที่ทางสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดทำขึ้น ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้แนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ธรรม เป็นข้อปฏิบัติ อย่างน้อยเบญจธรรมคือคุณธรรม ของคนดี ๕ ประการ

- ความมีเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจกันไม่คิดประหัตประหารกัน
- การให้ปันการเสียสละกำลังกาย สติปัญญา เวลา และกำลังทรัพย์
- มีความสันโดษในคู่ครองของตน มีความสำรวมในกาม
- มีความซื่อสัตย์ ความจริงใจ
- มีสติสัมปชัญญะ รู้ผิด - ชอบ ชั่ว - ดี รู้บาป - บุญ คุณ - โทษ

ถูกต้องตามหลักธรรม

ที่เป็นอุปการะสำคัญต่อการบริหารการปกครองพระราชอาณาจักรพระมหากษัตริยาธิราชเจ้าแต่ปางก่อน อันมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงคุณประเสริฐของไทยเรา ก็ได้ทรงถือเป็นหลักพระองค์ตลอดมา คือ หลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ ได้แก่

ทานัง คือ การให้
สัลลัง คือ ความสำรวมระวังกาย วาจาให้เรียบร้อยดี
ปริจจาคัง คือ การเสียสละ
อาชชะวัง คือ ความซื่อตรง
มัททะวัง คือ ความสุภาพอ่อนโยน
ตะปัง คือ ความเพียรเพิกกิเลส
อักโกธัง คือ ความไม่โกรธ
อวิหีสัญจะ คือ ความไม่เบียดเบียน
ขันติญจะ คือ ความอดทน
อวิโรธะนัง คือ ความไม่คลาดจากธรรม

ตลอดถึงหลักธรรมอื่นๆ ได้แก่

ราชสังคหัตถุ จักรวรรดิวัตร พละ และพรหมวิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

๒. หลักความเหมาะสม

ความรู้จักบริหารจัดการองค์กรหรือหน่วยงานและผู้ดูแลผู้ได้บังคับบัญชา ด้วยความเหมาะสมกับเหตุผลกับเหตุผลกับบุคคล กับชุมชน กับกาลเวลาสถานที่ และให้เหมาะสมกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเมื่อยามจำเป็นก็ให้รู้จักยืดหยุ่นหรือประนีประนอมโดยไม่เสียหลักการ ให้การปฏิบัติงานสำเร็จอย่างได้ผลดีที่สุดมีส่วนเสียหายน้อยที่สุด หรือให้ไม่เสียหายเลย ความแข็งแรงหรือแข็งแกร่งด้วยมานะ ทิฐิ ขนิติ ยอมหักไม่ยอมอูบายที่ดีที่จะผลประสพผลสำเร็จได้ตลอดไป

๓. หลักความบริสุทธิ์ / โปร่งใส

การบริหารการปกครอง การตัดสินใจและวินิจฉัยสังคมก็เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ คือ เจตนาบริสุทธิ์ มุ่งต่อความอย่างได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงขององค์กร และมุ่งตรงต่อหลักโปร่งใสและความสันติสุขโดยส่วนรวมของประชาชนเป็นสำคัญ จึงมีการบริหารที่สุจริต มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๔. หลักความยุติธรรม

หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมและ / หรือโครงการขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและให้ได้รับความพึงพอใจ โดยธรรมจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างสูงต่อค่าลงทุนที่ต่ำ คืออย่างประหยัดและหมายถึงการปกครองบังคับบัญชา ดูแล ปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเป็นธรรม คือ

ไม่อคติ ด้วยความรัก (ฉันทาคติ) หรือเห็นแก่พวกพ้องหมู่เหล่า

ไม่คติ ด้วยความโกรธหรือเกลียดชัง (โทสาคติ)

ไม่อคติ ด้วยความเกรงกลัว (ภยาคติ)

ไม่อคติ ด้วยความหลง (โมหาคติ) เพราะหยาบหรือไม่รู้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นจริงที่เชื่อถือได้ ที่ตรงประเด็น
เจริญสติ

เป็นช่วงเวลาของการพักจิตใจสู่การปฏิบัติธรรม สวดมนต์อธิษฐานภาวนาเจริญวิปัสสนากรรมฐาน มองตนเอง ละกิเลส และก้าวเข้าหาสัจธรรม ค้นหาความจริงแห่งชีวิต ด้วยตนเอง ผู้เข้าอบรมทุกคนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมต่างๆร่วมกัน พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นการดำเนินชีวิตของมนุษย์จะสมบูรณ์ได้นั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ศาสนาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ชี้นำชีวิตและสังคมไปในทางที่ถูกต้องดีงาม โดยเฉพาะสังคมไทยซึ่งมีพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องหล่อหลอมจิตใจให้ทุกคนมีความรักสามัคคี มีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุขต่อไป

- สรุปและตอบข้อซักถาม,

****ปิดการอบรม*****

รูปภาพ

โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงาน
ส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑

วันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ณ หอประชุมเอนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

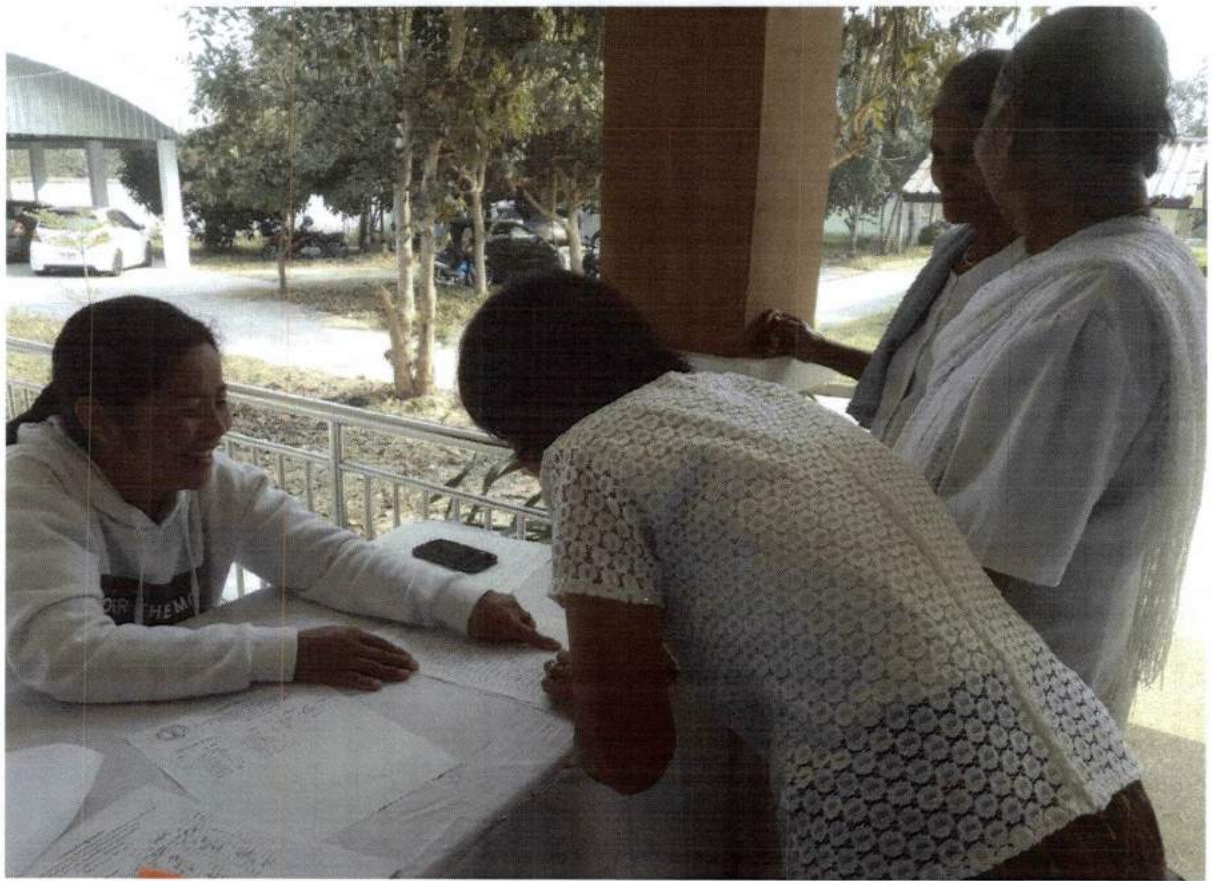

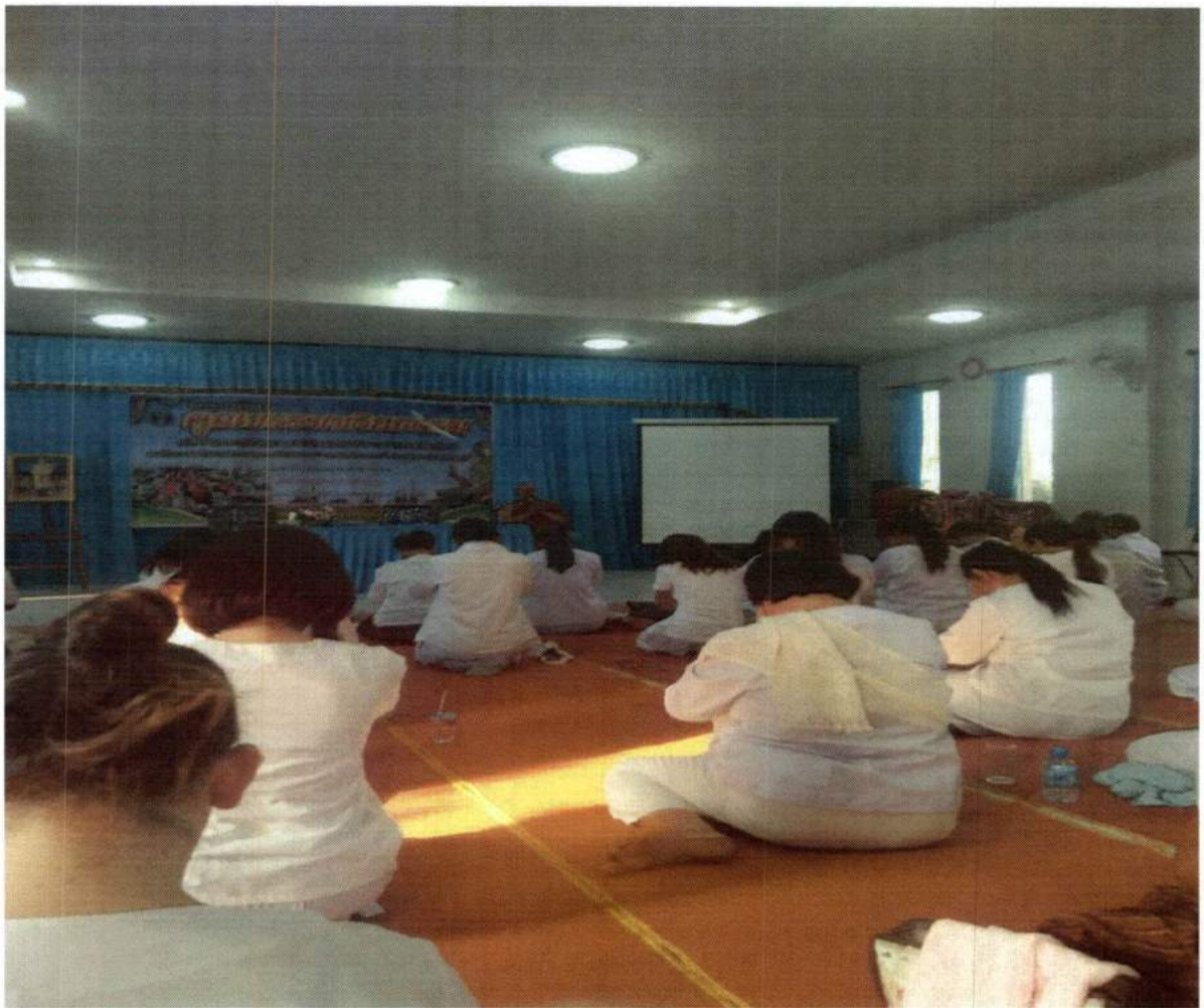

สรุปผลการอบรม

แนวนโยบาย/กฎหมายในการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม/การสร้างความปลอดภัยและการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตในองค์กรและสังคม
(ผลประโยชน์ทับซ้อน)

โดย นายชาติรี มารอบ
ท้องถิ่นอำเภอสำโรงทาบ

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ณ หอประชุมอเนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลเสมิง
อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

◆ ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน “Conflict of Interest”

คือผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐไปขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนรวมแล้วต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งทำให้ตัดสินใจได้ยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเป็นธรรมและปราศจากอคติ “Conflict of Interest”

ผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม

◆ รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน แบ่งออกเป็น ๗ รูปแบบ

๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) คือการรับสินบน หรือรับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น หน่วยงานราชการ รับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากนักธุรกิจ หรือบริษัทธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน การใช้งบประมาณของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์ตอบแทน

๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self - dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) หมายถึง สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด เช่น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ที่ทำให้หน่วยงานทำสัญญาซื้อสินค้าจากบริษัทของตนเองหรือจ้างบริษัทของตนเองเป็นที่ปรึกษา หรือซื้อที่ดินของตนเองในการจัดสร้างสำนักงาน

๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) หมายถึงการที่บุคลากรออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกับที่ตัวเองเคยมีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล

๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) เช่นเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์กรสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่

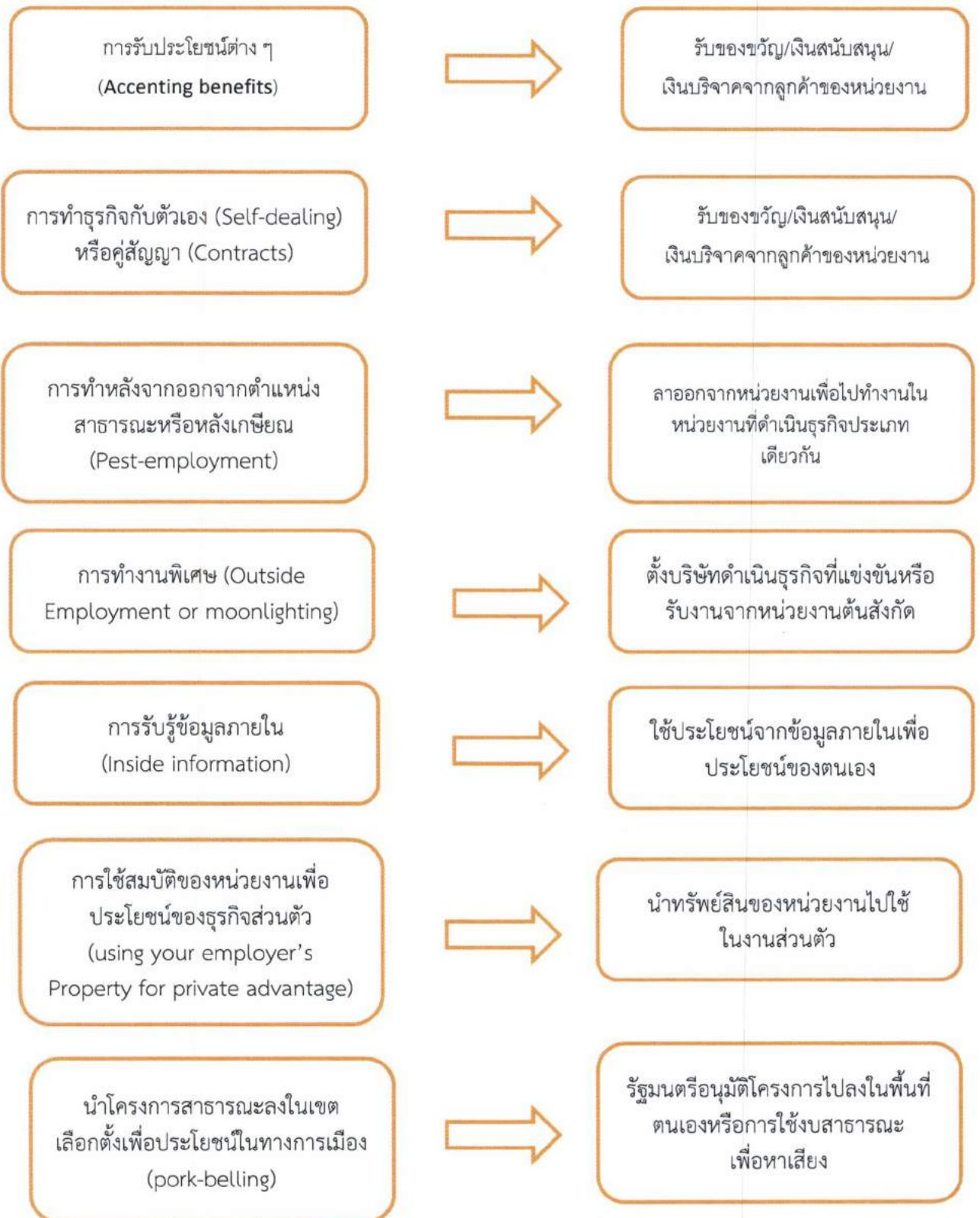
๕. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) หมายถึงสถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่นทราบว่าจะมีการไปตรงไหนก็รีบไปซื้อที่ดินโดยใส่ชื่อภรรยา

๖. การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage)

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-bellling) เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียงเลือกตั้ง

จากรูปแบบประเภทต่าง ๆ ของปัญหาความขัดแย้งกับในประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมจะเห็นว่าโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดปัญหามีสูงมากเพราะปัญหาดังกล่าวมีขอบเขตครอบคลุมพฤติกรรมที่เข้าข่ายความขัดแย้งอย่างกว้างขวาง ดังนั้นกลไกหรือเครื่องมือส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมคือ การมีหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานของบุคคลสาธารณะรวมถึงการมีกฎหมายที่สามารถครอบคลุมถึงการกระทำผิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนทุกรูปแบบ

แผนภาพรูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน

◆แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรประโยชน์ทับซ้อน

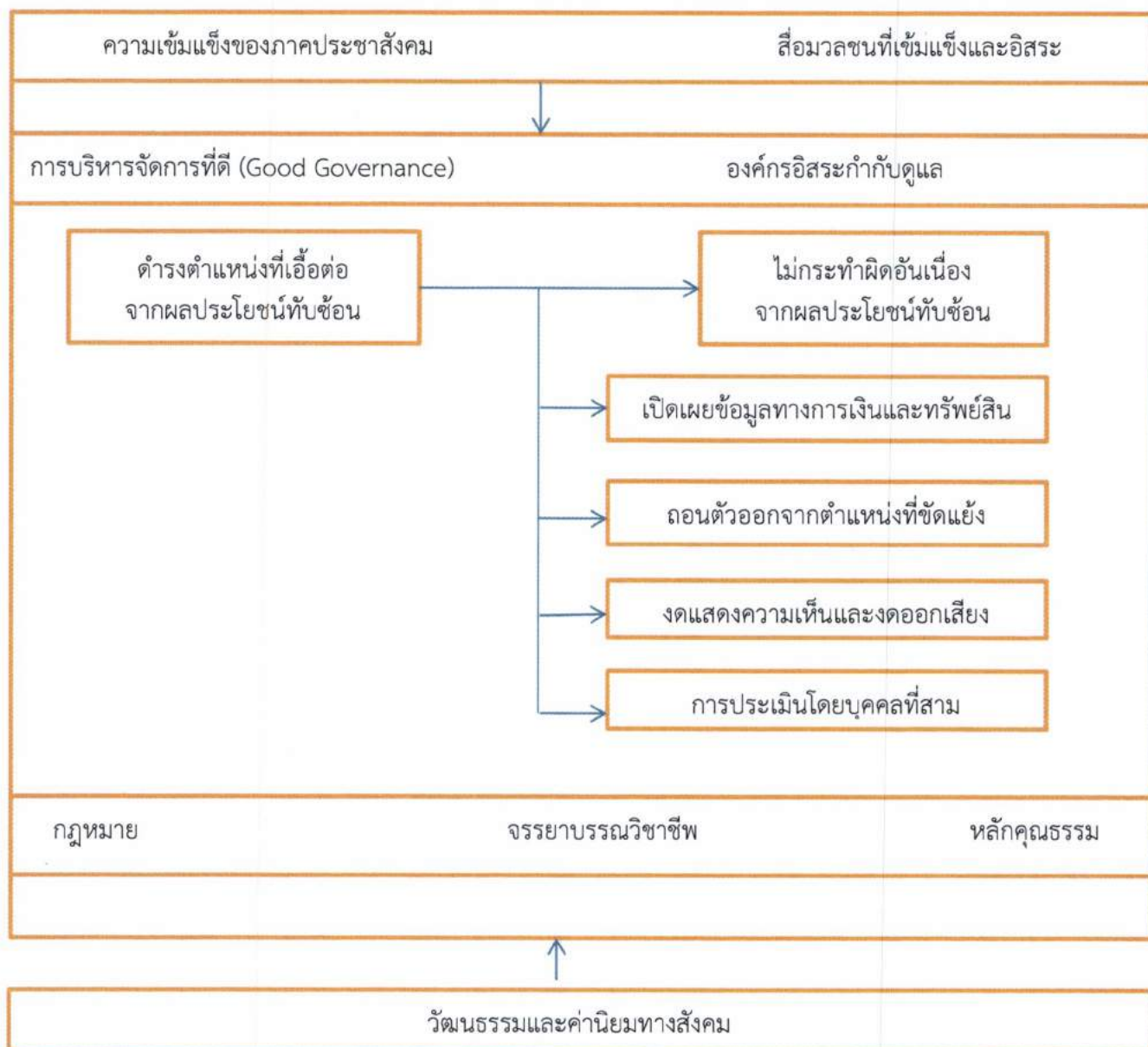
๑. กำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์หรือคุณสมบัติต้องห้าม (Qualification and disqualification from office) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันเบื้องต้นมิให้มีโอกาสเกิดปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมในกรณีของข้าราชการการเมือง ได้แก่ การห้าม ส.ส. หรือรัฐมนตรีต้องไม่ดำรงตำแหน่งข้าราชการประจำ และต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสัมปทานหรือสัญญาต่าง ๆ กับรัฐ

๒. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจของครอบครัวให้สาธารณะทราบ (Disclosure of personal interests) เช่น การแจ้งถึงจำนวนหุ้นส่วนหรือธุรกิจส่วนตัวว่ามีอะไรบ้าง จะเป็นการแจ้งทรัพย์สินหรือความต้องการส่วนบุคคลเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น และเป็นการแจ้งทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ก่อนจะมาดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวก็ช่วยให้สาธารณชนสามารถวิเคราะห์หรือมองเห็นช่องทางที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาได้ง่ายขึ้น

๓. การกำหนดข้อพึงปฏิบัติทางจริยธรรม (Code of conduct) เป็นการสร้างกรอบเพื่อบอกถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรยึดถือเป็นหลักในการทำงาน ถ้าไม่ปฏิบัติตามไม่ถือว่าผิดทางกฎหมายแต่สามารถบ่อนทำลายความเชื่อมั่นที่สังคมมีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น และสามารถเป็นบ่อเกิดแห่งความเสื่อมศรัทธาที่ประชาชนจะมีต่อระบบราชการ

๔. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำงานหลังพ้นตำแหน่งในหน้าที่ทางราชการ (Post-office employment restriction) เป็นการป้องกันมิให้ผู้ที่ยังดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของรัฐนำข้อมูลลับ (Confidential information) ภายในหน่วยงานที่เขาทราบไปใช้ประโยชน์หลังจากการออกจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว รวมถึงป้องกันการใช้อิทธิพลในการติดต่อหน่วยงานราชการในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งสำคัญในหน่วยงานราชการมาแล้ว

แผนภาพ : โมเดลในการขับเคลื่อนเพื่อป้องกัน/แก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

การสร้างการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) มีดังนี้

๑. การมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Accountability)
 ๒. มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Transparency) ซึ่งรวมถึงการที่สาธารณชนเข้าถึงข้อมูลกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จะต้องใช้บังคับกับทุกอย่างเท่าเทียมกันไม่ลำเอียง ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เปลี่ยนแปลงย่อย ๆ จนก่อให้เกิดความสับสน
 ๓. การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายความว่าผู้บริหารระดับสูงจะต้องเคารพในความคิดของสมาชิกในองค์กร ในการตัดสินใจด้านนโยบายนั้นจะต้องเปิดรับฟังความคิดเห็นและให้สมาชิกขององค์กรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- ตารางสรุปตัวอย่างโอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐกลุ่มต่างๆ

กลุ่มอาชีพ	กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
๑. นักการเมือง	➢ การรับเงินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อแต่งตั้ง หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูง ➢ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้บริษัทของตนหรือของพรรคพวกได้รับงาน/การจ้างเหมาจากรัฐ ➢ การใช้ข้อมูลทางราชการเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ➢ การแต่งตั้งคนสนิท/พวกพ้องของตนเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล(Regulators) สัญญาหรือสัมปทานของรัฐ ➢ การใช้ตำแหน่งหน้าที่เลือกผลักดันโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ญาติ/พวกพ้อง
๒. ข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	➢ การนำข้อมูลลับ/ข้อมูลภายในมาใช้หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง ➢ หัวหน้าหน่วยงานซึ่งครอบครัวยุโรปธุรกิจรับเหมาก่อสร้างแต่งตั้งให้ญาติ/คนสนิท/คนที่มีความสัมพันธ์อันญาติขึ้นเป็นผู้อำนวยการก่อสร้าง ➢ การช่วยญาติมิตรหรือคนสนิทให้ทำงานในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ ➢ การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ➢ การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน ➢ การทำงานหลังเกษียณให้กลับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม ➢ การนำราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว และในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมัน ➢ การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว ★ กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับการตรวจสอบ ประเมินราคา และการจัดซื้อจัดจ้าง ★ ➢ การหาผลประโยชน์จากความไม่รู้ในระเบียบและข้อมูลของทางราชการของประชาชนโดยเรียกรับเงินและอ้างว่าจะสามารถช่วยให้สามารถเสียค่าธรรมเนียมในการโอนกรรมสิทธิ์ซื้อขายที่ดินในราคาที่ถูกกว่าได้ ผู้บริหารสถาบันการเงินหวังก้าวหน้าในอาชีพจึงได้ร่วมมือและให้ความช่วยเหลือแก่นักการเมืองในการกู้เงินในวงเงินสูงในรูปแบบการประเมินราคาหลักทรัพย์ ค้ำประกันให้สูงเกินกว่าความเป็นจริง ➢ ผู้บริหารสถาบันการเงินใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเสนอขายที่ดินหรือบ้านพร้อมที่ดินในโครงการของตนเองให้แก่ลูกค้าของสถาบันการเงิน เพื่อแลกกับความสะดวกในการทำธุรกิจกับสถาบันการเงิน ➢ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรได้เปิดสำนักงานบัญชีเพื่อทำบัญชีและรับจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด ซึ่งในเวลาปฏิบัติงานก็จะเลือกให้บริการเฉพาะรายที่ตนเองได้รับประโยชน์จากผู้เสียภาษีเท่านั้น ➢ การกำหนดมาตรฐาน (Specification) สินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล ➢ การให้ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่นการปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้า หรือเพิกถอนการยื่นใบเสนอราคา เป็นต้น

กลุ่มอาชีพ	กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
	★ กลุ่มวิชาชีพอิสระ ★ ➤ การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ ➤ การใช้สิทธิในการเลิกจ่ายยาให้กับญาติแล้วนำไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว ➤ การรับประโยชน์จากระบบการลือคั้บตรคิ่วให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยผู้มีหน้าที่ดูแลบ้ตรคิ่วจะลือคั้บตรคิ่วได้มากกว่าที่ที่หน่วยงานกำหนดและไปเรียกรับประโยชน์จาก บ้ตรคิ่วที่ลือคั้บตรคิ่วไว้เกินเหล่านั้นจากผู้รับบริการที่ต้องการลือคั้บตรคิ่ว ★ กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม ★ ➤ การเรียกรับผลประโยชน์จากการอนุญาตให้คั้บตรคิ่วของกลาง เป็นต้น ★ กลุ่มอาชีพวิชาการ ★ ➤ คณะกรรมการตรวจรับผลงานทำหน้าที่เสมือนเป็นนายหน้าให้แก่บริษัทที่ปรึกษา โดยรับ รายงานผลการศึกษามาพิจารณาก่อนและแก่ไขในประเด็นที่คาดว่าอาจถูกคณะกรรมการคนอื่น ทัว้ดิง รวมถึงการเข้าไปแทรกแซงการพิจารณาของกรรมการคนอื่น
๓. ข้าราชการ ท้องถิ่น	๓.๑ การเข้ามาดำเนินธุรกิจและเป็นผู้สัญญาจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ➤ สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นมาดำเนินธุรกิจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิก ➤ ญาติ/ภรรยา (อาจไม่ได้จดทะเบียน) ของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้สัญญาหรือรับเหมางานกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ➤ สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะผู้มอบอำนาจจากบริษัท ห้าง ร้ำน ในการยื่นซองประกวดราคา ➤ สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลร่วมเจรจาใกล้เกลีย้ในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้ำน ในกรณั้งานจ้างเหมามีปัญหา ➤ ผู้บริหารสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นหาประโยชน์ส่วนตัวจากการแก้งกั้ไรจากราคาที่ดิน ทั้งใน รูปของการใช้ข้อมูลภายในไปซื้อที่ดินไว้ก่อน และกำหนดที่ตั้งโครงการในพื้นที่ที่ตนเองมีราคาสูง ➤ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำสัญญาเช่ารถไปสมัมนาและดูงานกับบริษัทที่เป็นของ สมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ➤ นายกเทศมนตรีหรือเทศมนตรีขายสินค้าหรือบริการของบริษัทตนเองให้กับเทศบาล ๓.๒ การใช้งบประมาณหลวงเพื่อประโยชน์ส่วนตนและเพื่อหาเสียง ➤ การจัดสรรงบประมาณหรือโครงการเข้าไปในพื้นที่ของตนเอง ➤ การใช้งบประมาณราชการทำโครงการพร้อมเขียนป้ายและชื่อของผู้ของงบประมาณ ประกาศให้ชาวบ้านทราบเพื่อเป็นการหาเสียง ➤ การที่สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทในการอนุมัติและตรวจสอบการใช้งบประมาณของ ฝ่ายบริหารกลับไปมีส่วนในการใช้งบประมาณส่งผลต่อการทำหน้าที่ในการตรวจสอบและใช้ วิจัยรณญานในการตัดสินใจอนุมัติเอนเอียงจากความถูกต้องและประโยชน์สาธารณะเนื่องจาก ต้องการบงที่เหลื้จากการแปรญัตติไปดำเนินในเขตพื้นที่ของตน
๔. ประชาชน	การเสนอให้ค้าน้าร้อนน้าชาให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อแลกกับการลือคั้บตรคิ่วรับบริการ

◆ ตัวอย่างพฤติกรรมผลประโยชน์ทับซ้อนที่พบเห็นบ่อย ◆

๑. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว เช่น ใช้โทรศัพท์หน่วยงานใช้งานส่วนตัว นำรถราชการไปธุระส่วนตัว
- ๒.ใช้อำนาจหน้าที่ช่วยญาติหรือบุคคลอื่นเข้าทำงาน
๓. การใช้ข้อมูลของหน่วยงานเพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบมาตรฐาน (space) วัสดุอุปกรณ์จะใช้ในการประมูลแล้วให้ข้อมูลกับบริษัทเอกชน เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล
๔. รับงานนอกแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแต่หน่วยงานของตน เจ้าหน้าที่รัฐนำเวลาราชการไปทำงานส่วนตัว
๕. การนำบุคลากรมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน
๖. การรับสินบนหรือรับของขวัญในรูปของเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ส่งผลให้มีการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ให้สินบนหรือบุคคลอื่น
๗. การเข้าทำงานหลังจากออกจากงานเดิมโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมา รับงาน หรือเป่าประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง
๘. การลัดคิวให้กับผู้ใช้บริการที่คุ้นเคย
๙. การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสวงหาประโยชน์ส่วนตน
๑๐. การให้ของขวัญหรือของกำนัลเพื่อหวังความก้าวหน้า หรือหวังผลประโยชน์ที่มีขอบ
๑๑. การซื้อขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนระดับ ตำแหน่ง หรือความดีความชอบ
๑๒. การเพิกเฉยต่อการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม
๑๓. การเรียกร้องผลตอบแทนจากการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่เพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยไม่ชอบธรรม
๑๔. การมีหน้าที่ดูแลหรือจัดการกิจการหรือโครงการใด แล้วเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น
๑๕. การใช้ตำแหน่งหน้าที่หาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง เช่นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทของตนหรือครอบครัวได้งานรับเหมาของรัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาซื้ออุปกรณ์สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเอง

◆ แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ◆

การให้ – การรับของขวัญและผลประโยชน์

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐคนใดรับของขวัญและผลประโยชน์ที่ทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำหน้าที่ถือว่าการประพฤติมิชอบ จึงเป็นการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้ด้วยเช่นกัน

แนวทางการดำเนินการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการให้หรือรับของขวัญ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้หรือรับของขวัญและผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ ซึ่งสามารถสรุปแนวทางสำคัญได้ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่รับหรือถาพนำถึงการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากทรัพย์สินอันควรได้ตามกฎหมาย เว้นแต่การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ดังต่อไปนี้

๑.๑ การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะแห่งตน

๑.๒ การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติที่มีมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท และสามารถเก็บรักษาไว้เอง

๑.๓ การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

๒. หลักเกณฑ์การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดตามข้อ ๑. ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึง ๒ ปี ด้วย

๓. ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยมที่มีการให้ของขวัญแก่กันโดยการให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท มิได้ หรือถ้ารับส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าจะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการหรือไม่

๔. ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้ตามปกติประเพณีนิยมและของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๕. ควรใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญ เพื่อเป็นการป้องกันการฝ่าฝืนกฎระเบียบ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างทัศนคติในการประหยัดให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

◆ แนวทางการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการฝ่าฝืนบทบัญญัติ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐ ◆

องค์ประกอบของกฎหมาย

ห้ามดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐซึ่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ

(๓) การรับสัมปทาน หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมหรือเป็นหุ้นส่วน หรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจจะมีการขัดแย้งต่อประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้น

❖ การกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องห้ามตามกฎหมาย

๑. เป็นคู่สัญญา หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ได้เข้ามาทำสัญญากับหน่วยงานรัฐ มีฐานะเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ อันเป็นสัญญาที่จะต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

๒. การมีส่วนได้เสียในสัญญา หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น จะต้องมิเจตนาประสงค์จะให้ตนได้รับประโยชน์หรือเลือกประโยชน์ให้กับบุคคลอื่น โดยการใช้อำนาจหน้าที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสัญญานั้นหรือการเข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อเป็นการป้องกันในกรณี ที่ตนอาจจะต้องเสียประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย

๓. การเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนดได้ร่วมกันลงทุนในห้างหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นต้น และได้เข้ามาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ โดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเจตนาที่จะเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลอื่น

๔. การถือหุ้นในบริษัท หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ได้เข้าไปลงทุนโดยมีหุ้นในบริษัท ตามทะเบียนผู้ถือหุ้นและบริษัทที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหุ้นอยู่นั้นได้เข้ามาเป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ

๕. รับสัมปทาน หรือคงไว้ซึ่งสัมปทาน หรือเข้าไปเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น หรือในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทาน

๖. เป็นกรรมการ ที่ปรึกษาในธุรกิจเอกชน หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งเข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาในธุรกิจเอกชน

๗. ตัวแทนในธุรกิจของเอกชน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ได้ทำการเป็นตัวแทน กับตัวการที่เป็นเอกชนในธุรกิจเอกชนอันเป็นหน้าที่ของตัวแทนในธุรกิจเอกชน

๘. ในฐานะพนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจเอกชน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นได้เข้าไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจเอกชน

❖ ข้อห้ามสำหรับคู่สมรส (ภริยาหรือสามี) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้บัญญัติห้ามมิ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม บทบัญญัติดังกล่าวยังบังคับไปถึงคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ภริยาหรือสามี) ด้วย โดยมีข้อห้ามดังต่อไปนี้

๑. ห้ามคู่สมรส (ภริยา หรือสามี) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นคู่สัญญา หมายถึง การห้ามคู่สมรสของ เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งเข้ามาเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ

๒. ห้ามคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนได้เสียในสัญญา หมายถึง การที่คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งได้อาศัยอำนาจหน้าที่โดยมีเจตนาหรือความประสงค์ที่จะให้ตนได้รับประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลอื่นๆโดยการใช้อำนาจหน้าที่ของคู่สมรสไปดำเนินการใดๆในสัญญา

๓. ห้ามคู่สมรส (ภริยาหรือสามี) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน หมายถึง การที่คู่สมรสของเจ้าหน้าที่รัฐได้ลงทุนในห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัดและได้เข้ามาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานรัฐ

๔. ห้ามคู่สมรส (ภริยาหรือสามี) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นถือหุ้นในบริษัท หมายถึง การที่คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปลงทุนโดยการมีหุ้นในบริษัทตามทะเบียนผู้ถือหุ้นและบริษัทที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหุ้นอยู่นั้นได้เข้ามาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

๕. ห้ามคู่สมรส (ภริยาหรือสามี) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับสัมปทาน หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วน หรือเป็นหุ้นส่วนที่ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่ได้รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

๕. ห้ามคู่สมรส (ภริยาหรือสามี) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะต่างๆเป็นกรรมการ เป็นที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้ การกำกับดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพผลของธุรกิจเอกชนนั้นอาจขัดแย้งกับประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ของทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

➤ แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา ๑๐๐

๑. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่งก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลนั้นจะต้อง ตรวจสอบตนเอง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ว่าได้มีการดำเนินการใดๆบ้างในขณะที่ตนเองได้อยู่ในสถานะของเอกชน ที่ได้ทำธุรกิจหรือทำการค้าไว้กับรัฐ โดยจะต้องตรวจสอบการเป็นคู่สัญญากับรัฐ การรับสัมปทานจากรัฐ หรือการเป็นกรรมการผู้จัดการ การถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนต่างๆ ว่ามีหรือไม่ และจะต้องสำรวจกิจการต่างๆของคู่สมรสรวมไปถึงศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบก่อนเข้าสู่ตำแหน่งว่าจะต้องดำเนินการต่างๆเกี่ยวกับกิจการธุรกิจนั้นอย่างไร มิให้ขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย

๒. การปฏิบัติหน้าที่หรือการดำรงตำแหน่งในระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ในขณะที่ดำรงตำแหน่งตามข้างต้นจะต้องไม่ดำเนินการใดๆที่เป็น การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการทำความเข้าใจกับคู่สมรสในหลักการของกฎหมายได้แล้ว หรือเกิดการเข้าใจที่ไม่ถูกต้องอาจจะเป็นการดำเนินการที่เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย กล่าวคือ แม้ตนเองจะมีได้กระทำการที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดแต่ละเลย ไม่ใส่ใจกับการดำเนินการของคู่สมรส ทำให้คู่สมรสดำเนินการต่างๆตามที่กฎหมายห้ามไว้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะต้องได้รับโทษทางอาญาที่เกิดจากการกระทำของคู่สมรส โดยจะต้องถูกระวางโทษจำคุก ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับแล้วแต่กรณี

๓. การดำเนินการในภายหลังพ้นจากตำแหน่ง (พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่ถึงสองปี) มาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้ดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินการนั้นต่อไปอีกเป็นเวลาสองปีนับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนั้นๆแล้วการห้ามในส่วนนี้ได้ห้ามการดำเนินการของคู่สมรสของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ด้วย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อนและบทลงโทษ

ลำดับที่	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
๑.	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ที่เรียกหรือจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งแ่สนบาทถึงสี่แ่สนบาท หรือประหารชีวิต	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแ่สนบาทถึงสี่แ่สนบาท หรือประหารชีวิต
	มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแ่สนบาทถึงสี่แ่สนบาท	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแ่สนบาทถึงสี่แ่สนบาท หรือประหารชีวิต
	มาตรา ๑๒๓/๔ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้จูงใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอื่นทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจูงใจหรือได้ จูงใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอื่นทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแ่สนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	บุคคลทั่วไป	ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแ่สนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๕ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อให้กระทำการไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ถูกกระทำ ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำให้ไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้การกระทำ ความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามกฎหมายนี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมิอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม [ฉบับที่ ๒]	ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	บุคคลทั่วไป	ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการต่อไปนี้ [๑] เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี [๒] เป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี [๓] รับสัมปทานหรือค่อล่าวซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว [๔] เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนพนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือสังกัดหน้าที่ใน	เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	เจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่ง ปัจจุบัน กำหนดตำแหน่งนายกรัฐมนตรีการกระทำของคู่สมรสให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ	เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒.	ฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของ ผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใน เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๓ ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยึดถือกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ [๓] ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทนในบัญชีบุคคลซึ่งไม่ใช้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้นอาจจะขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อย ต้องวางตน ดังนี้ [๑] ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีอยู่ต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มียศคุณส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะหรือซึ่ง [๒] ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์	เจ้าหน้าที่ของรัฐ ข้าราชการพลเรือน สามัญ พนักงาน ราชการ และลูกจ้างใน สังกัดราชการพลเรือน	ผิวนัยและถอดถอนออก จากตำแหน่ง กรณีผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูงและ นักการเมือง ระดับชาติ กระทำผิดจริยธรรมอย่าง ร้ายแรง ผิวนัยและถอดถอนออก จากตำแหน่ง กรณีผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูงและ นักการเมือง ระดับชาติ กระทำผิดจริยธรรมอย่าง ร้ายแรง
-----------	---	--	---

๓	ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย [๓] ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่า จะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการนั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าเป็นการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น [๔] ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของราชการเป็นหลักในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาดต้องยึดประโยชน์ทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ [๑] ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญหรือญาติของตน ไม่ว่า ก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่การเป็นให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป [๒] ไม่ใช่ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ [๓] ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมาทจริยธรรมนี้	ข้าราชการพลเรือน สามัญ พนักงาน ราชการ และลูกจ้างใน สังกัดราชการพลเรือน	ผิวนัยและถอดถอนออก จากตำแหน่ง กรณีผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูงและ นักการเมือง ระดับชาติ กระทำผิดจริยธรรมอย่าง ร้ายแรง
	ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและ กฎหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยอย่างน้อยต้องวางตนเพื่อประโยชน์ของตนเอง [๔] ไม่เสี่ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นและต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว [๕] ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิหรือประโยชน์อันใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเสี่ยงกฎหมาย หรือใช้บุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกป้องทรัพย์สินของตน	ข้าราชการพลเรือน สามัญ พนักงาน ราชการ และลูกจ้างใน สังกัดราชการพลเรือน	ผิวนัยและถอดถอนออก จากตำแหน่ง กรณีผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูงและ นักการเมือง ระดับชาติ กระทำผิดจริยธรรมอย่าง ร้ายแรง

	ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัตราค่าตอบแทนที่ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่ชอบ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ [๕] ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง หรือผู้มีปัญญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด ข้อ ๙ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้า และใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ [๑] ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช้การปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อเพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น	ข้าราชการพลเรือน สามัญ พนักงาน ราชการ และลูกจ้างใน สังกัดราชการพลเรือน	ผิดวินัยและถอดถอนออกจากตำแหน่ง การผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและนักการเมืองระดับชาติกระทำการผิดจริยธรรมอย่างร้ายแรง
--	---	---	---